

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นที่จะศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการท้องถิ่น ตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาดำบลหนองปรือ อำเภอนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยจะมีขั้นตอนดังนี้

1. วิธีการศึกษา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการศึกษา

1. ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย แบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในพื้นที่ตำบลหนองปรือ ที่มีอายุ 18 ปีเต็มขึ้นไปซึ่งมีสิทธิในการเลือกตั้งมีทั้งหมด 6,540 คน (ข้อมูลจากผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (จปฐ. 2) ปี 2550 ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี)

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนในตำบลหนองปรือ ที่มีอายุ 18 ปีเต็มขึ้นไป และไม่เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 400 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการท้องถิ่น ตามหลักธรรมาภิบาล ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ .05 มีสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา
 e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (การศึกษานี้กำหนดให้เท่ากับ .05)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{6,540}{1 + 6,540(0.05)^2}$$

$$= 376$$

จะได้จำนวนตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งสิ้นจำนวน 376 คน แต่ผู้ศึกษาขอใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 400 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ดังแสดงในตารางที่ 4

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาในตำบลหนองปรือ อำเภอหนองปรือ

ลำดับที่	รายชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	หมู่ที่ 1 บ้านหนองปรือ	301	18
2	หมู่ที่ 2 บ้านหนองไม้เอื้อย	345	21
3	หมู่ที่ 3 บ้านหนองซอน	294	18
4	หมู่ที่ 4 บ้านหนองสาหร่าย	284	17

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
5	หมู่ที่ 5 บ้านโป่งช้าง	303	19
6	หมู่ที่ 6 บ้านกระพริยสองข้าม	355	22
7	หมู่ที่ 7 บ้านวังยาง	335	20
8	หมู่ที่ 8 บ้านวังแอ	283	17
9	หมู่ที่ 9 บ้านหนองมะค่า	320	20
10	หมู่ที่ 10 บ้านเขามูลี	292	18
11	หมู่ที่ 11 บ้านหนองใหญ่	324	20
12	หมู่ที่ 12 บ้านหนองหูล้าง	235	14
13	หมู่ที่ 13 บ้านห้วยใหญ่	352	22
14	หมู่ที่ 14 บ้านหนองตาเดช	304	19
15	หมู่ที่ 15 บ้านเขาสน	289	18
16	หมู่ที่ 16 บ้านหนองไม้แดง	417	26
17	หมู่ที่ 17 บ้านทุ่งโป่ง	240	15
18	หมู่ที่ 18 บ้านหนองไม้แก่น	244	15
19	หมู่ที่ 19 บ้านห้วยผาก	281	17
20	หมู่ที่ 20 บ้านเขาวงทรัพย์	223	13
21	หมู่ที่ 21 บ้านหนองรัง	243	15
22	หมู่ที่ 22 บ้านประชาสุข	276	16
รวม		6,540	400

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) จากการที่ได้ศึกษาข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลในส่วนดังกล่าวนี้มาสร้างเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ (check list) เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นมาตรวัดและให้คะแนน (rating scale) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการท้องถิ่น ตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม ความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีเกณฑ์ คะแนนความหมายผู้ศึกษา กำหนดไว้ดังนี้

การมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
การมีส่วนร่วมมาก	ให้	4	คะแนน
การมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
การมีส่วนร่วมน้อย	ให้	2	คะแนน
การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การทดสอบเครื่องมือ

1. สร้างแบบสอบถาม จากศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยดัดแปลงจากหนังสือ วัตรระดับการบริหารจัดการที่ดี สถาบันพระปกเกล้า
2. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) จากนั้นนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม
3. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชน ในตำบลหนองปรือ ที่มีอายุ 18 ปีเต็มขึ้นไป และไม่เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 30 คน แล้วหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (internal consistency method) ของครอนบาค (cronbach's alpha) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาได้ค่า .9404

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะทำการส่งแบบสอบถามไปยังประชากรที่จะทำการวิจัย คือ ประชาชนในตำบลหนองปรือ ที่มีอายุ 18 ปีเต็มขึ้นไป จำนวน 400 คน เป็นการเก็บข้อมูลจาก ประชาชนในตำบลหนองปรือ ที่มีอายุ 18 ปีเต็มขึ้นไป ซึ่งได้แบ่งข้อมูลออกเป็น 6 ด้าน หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม ความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ทำการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว ทำการแจกให้ประชาชนในตำบลหนองปรือ อำเภอหนองปรือ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ทั้งหมดจำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. กำหนดตัวแปรในการวิจัย ดังนี้

1.1 ตัวแปรอิสระ (independent variable) ประกอบด้วย

- 1.1.1 เพศ
- 1.1.2 อายุ
- 1.1.3 ระดับการศึกษา
- 1.1.4 อาชีพ
- 1.1.5 รายได้ต่อเดือน

1.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ประกอบด้วย

- 1.2.1 หลักนิติธรรม
- 1.2.2 หลักคุณธรรม
- 1.2.3 ความโปร่งใส
- 1.2.4 หลักการมีส่วนร่วม
- 1.2.5 หลักความรับผิดชอบ
- 1.2.6 หลักความคุ้มค่า

2. การประมวลผลข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยเชิงสังคมศาสตร์โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถาม
- 2.2 บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูล และเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ
- 2.3 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โปรแกรมคอมพิวเตอร์
- 2.4 ประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐาน โดยใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

3.1 อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) โดยใช้ค่าร้อยละ (percentage)

3.2 อธิบายระดับการมีส่วนร่วมโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

3.3 ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) คือ t - test One - way ANOVA และทดสอบรายคู่ด้วย scheffe' test

4. เสนอแนะในการแปลค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการท้องถิ่น ตามหลักธรรมชาติ ได้แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับโดยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงแปลความหมายของระดับการมีส่วนร่วม ได้ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย

ระดับการมีส่วนร่วม

คะแนนเฉลี่ย 4.20 - 5.00

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.40 - 4.19

ระดับการมีส่วนร่วมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.60 - 3.39

ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.80 - 2.59

ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80

ระดับการมีส่วนร่วมน้อยมาก